

PERIÒDICH SATIRICH,
 HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LITERARI
 DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

10 CÈNTIMS CADA NUMERO PER TOT ESPANYA

Números atrassats 20 cèntims.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ
 LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
 BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ
 Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas,
 Cuba y Puerto Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT.

MANELA DE LOS HERREROS.

Una poetisa de cor,
 que honra las floridas planas
 de la interminable historia
 de las lletras catalanas.

LLOPS AB PELL DE MOLTÓ.

Si 'l gran Molière, autor del immortal *Tartuffe*, visqués en los nostres temps y dintre de Barcelona, entre nosaltres, al veure per tot arreu brots espessos y pomposos de certa planta malehida que tè las arrels en las entrayas de l' actual societat, com las hi tenia en las de la societat del sigle xvii, ó llansaria indignat la ploma ab que va castigar durament als hipòcritas, ó exclamaria:

—No hem fet res, torném a comensar.

Fa dos sigles y mitj que 's va escriure aquella célebre comedia, y 'ls *Tartufos* destinats a desaparèixer de l' escena viuhén, y campan... qu' es un disgust.

¡Quants n' hi ha que atrets per l' afany de ganancia ó de negoci, qu' es de totas las manifestacions humanas, la menos espiritual, practican lo que no creuhén, diuhén lo que no sentén, y fan gala aparentment de doctrinas qu' en la practica desmenteixén!

Gent de botiga ó de carrera, que per captarse la confiansa del seus parroquians ó dels seus clients, ostentan un zel religiós exagerat; periodistas que per ferse bèn veure dels suscriptors del seu diari, jutjan una obra literaria baix l' aspecte de una moral de convenció, mentres en lo teatro enganxan los ulls als cristalls dels *jemelos* per no perdre un moment la graciosa curva de las pantorri llas de una bailarina, de una suripanta ó de una amassona; joves de vida llicenciosa desde que s' encenen los fanals dels carrer, que acuden ab los ulls baixos y 'l posat místich als salons de un centro católich, sens altra aspiració, ni altre desitj; ni altre taranná que la pesca de una pubilla rica, mediant l' intervenció casi sempre interessada de un pare confés, conceller espiritual de la familia... ¡quánta escombraria per tot arréu! ¡Quants

tipos que reclaman l' existència de un nou Molière, que sense pietat los fustigui y 'ls clavi á la picota, exposantlos á la riota pública y á la vergonya dels mateixos confreres de la Hipocressia!

Pero prescindim de retratos aislats, que no es aquesta avuy la nostre missió!

Aném á buscar—per l' objecte que 'ns propo-
sém—manifestacions públiques de aquest vici repugnant, que per desgracia prou abundan en aquesta ciutat, ab tot y ser la capital de un poble, tingut generalment per leal, obert y franch.

Y sense més preámbuls, al grá.

Durant la senmana de Quaresma haurán observat, sens dupte, que cap divendres se dona funció en lo Teatro Principal.

¿Se déu aquest dejuni d' espectacle á l' empresa, á l' escrupulositat dels actors ó á qui?

Se déu, segons tinch entes, y ho crech molt bè, á la Junta del Hospital.

Y dich que ho crech molt bè perque la referida Junta s' arroga tantas y tantas facultats en lo que 's refereix als espectacles d' aquell teatro, que una m s, una menos, casi no altera 'l compte.

La Junta del Hospital te una comissió de censura que pot prohibir la representació de determinats espectacles. La censura de la Junta del Hospital subsisteix després de haverse abolit ab carácter de obligatoria, la censura eclesiástica, y fins després de no cantarse gall ni gallina de la censura política.

Es una institució incommovible. Passan los sigles y ella no passa.

Ella medirá ab tota la pudibundés imaginable, lo que curtejan las faldillas de una artista; y si 's tracta de ballar, ella dirá fins á quants centímetros pot alsarse la cama, sense que 's cometi peccat d' escándol.

Per la Quaresma deixarà fer funció cada día, menos los divendres. Es inútil que l' empresa desitji ferne, inútil que 'l públich tracti de anarhi: ella no ho vol, y ella mana, y no hi ha més cera que la que crema.

Lo divendres de Quaresma no 's pot menjar carn y no 's pot anar al teatro.

¿Han vist may una gasmonyería com aquesta?

La Junta del Hospital no es propietaria, sinó simple administradora de aquella santa casa, y del *Teatro Principal*, y en calitat de tal administradora vé obligada á fer prosperar en lo possible los interessos dels pobres, qual gestió li está encomenada.

Ara bè, posant trabas al arrendatari del teatro, acumulant dificultats, arrogantse atribucions extranyas, posantli limitacions capritxosas ¿creu cumplir ab lo seu objecte?

De cap manera. Si á qualsevol de vostés l' amo de la casa que habitan, los prohibís de sortir al carrer los divendres de Quaresma, ó 's reservés la facultat de inspeccionarlos la cuyna per veure si menjan gras ó magre, cas de que puguessen avenirse á semblants mortificacions, diguin, ¿no li exigirían una considerable rebaixa en lo lloguer?

Tal ha de succehir ab lo lloguer de un teatro subjecte á tantas dificultats, y per conseqüencia lo caudal dels pobres ha de sortir mermat necessariament per obra y gracia de tan religiosos administradors.

La Hipocressia triunfa, mentres la bona administració va per portas.

¿Quántas tassas de caldo representa l' augment de lloguer que del Teatro de Santa Créu podria percibir la Junta del Hospital, deixant al arrendatari en llibertat completa de fer sobre aquell escenari lo que millor s' avingüés ab los seus interessos?

Donchs aquestas tassas de caldo, descontadas per la més rutinaria de las Hipocressias, han de pesar eternament com una carga sobre la conciencia dels Tartufos de l' Administració, que ni siquiera tenen en sa disculpa la que té tot propietari de fer de lo seu lo que li dongui la real gana ja qu' ells, com hem dit avants, no son propietaris, sinó administradors del patrimoni dels pobres.

Déu, supremo autor de tot lo creat, inclús de las pantorrillas de las artistas, no se fins á quin punt podrá absoldre'ls, lo día que siguin cridats á rendirli comptes. Ja 'm veig al Sr. Soler y Catalá y als dos canones del Cabildo Catedral, que forman part de aquella junta, místichs y ab lo cap baix, sense saber respondre á la implacable lógica dels números.

Créguinme: 'l día del Judici final hem de fernos un gran tip de riure.

Y passém á una altra nissaga de hipócritas, per lo qual será precís que fem historia.

Existeix ja fa temps á Barcelona una Societat titulada de *Amigos de la Instrucción*, qu' entre altres objectes se proposa convocar certámens y recompensar als autors dels treballs encaminats á difundir la instrucció.

Ultimament va oferir un premi á l' autor de la millor memoria sobre 'l següent tema: «*Extinción de la mendicidad.*»

Quatre treballs van presentarse á disputarse la medalla, y 'l Jurat, compost dels Srs. D. Agustí Urgellés de Tovar, D. Francisco de A. Valls y Ronquillo y D. Joseph Vilá y Sellarés, va proposar per unanimitat un premi y un accésit, y la Societat, reunida en junta general, també per unanimitat va aprobar lo dictámen del Jurat.

En aixó passen dos ó tres senmanas; y un amich de la instrucció—no 'ls diré qui—s' adona de que la memoria premiada porta per lema un fragment de la novela de 'n Sué: *Martin el Expósito*. ¡Horror! Jo no se si aquest bon senyor va desmayarse del susto. Algun altre, no sense desinfectarse previament las mans ab aygua beneyta, fulleja la memoria, y entre bascas y suors-frets, s' entera de que la tal es un cau de ponsonya libre-pensadora, ja que l' autor proposa que s' ensenyin al poble totas las religions ¡totas! y no 's limita com déu ferhe tot bon católich, á recomenar que no s' ensenyi més que la *Doctrina cristiana*, y que al que no vulgui apéndrela se 'l rusteixi de viu en viu.

Los Tartufos de la *Societat de Amichs de la instrucció* s' indignan y s' esparveren, y hasta 's conta de un calvo que van posárseli de punta 'ls pèls de la perruca. Per últim, després de xarruparse un sens fi de tassas de tila, 'ls elements que podriam dirne defensors de la moral, de las bonas costums y del formatje de Holanda, demanan Junta extraordinaria, y al estar aquesta reunida, los Srs. Pelfort, Guerra y Gispert presentan una proposició demanant que 's modifiquin certas idees de la Memoria premiada, que se n' hi afegixin de altres y que se suprimeixin algunas páginas.

Tot aixó—com hem dit avants—després de ha-

verse otorgat lo premi, quan ja no hi ha medi humà de modificar un acort pres per unanimitat, en Junta general.

Mentres tan dos dels tres individus del Jurat, defensen la improcedencia de tota modificació; pero la seva proposició de «no hi ha lloch a deliberar» es retxassada per un vot de majoria.

Lo tercer individu, lo Sr. Valls y Ronquillo, Director de la Escola municipal de Cegos, Sorts y Muts, posantse al nivell del més cego, del més sòrt y del més mut dels seus dexeibles fuig d'estudi, presentant una comunicació, a tenor de la qual retirà la seva firma del dictamen «per haverla posada sense haver llegit tota la Memoria.»

Y ¡viva la broma!

Una pila de socios de una corporació que pretén passar plessa de seria, tractant d'esborrar ab la qua lo que ha fet ab lo cap; l'individu de un jurat, que perque no li diguin libre-pensador, declara haver premiat un treball, sense haverlo llegit!.. ¿Quién me compra un lio? com diuen los castellans.

Inútil dir que hasta en lo cas de que arribessen a ser majoria 'ls socios que tractan de desfer lo fet, la minoria—y obraria molt santament—impe-traria l'ausili de l'Autoritat, per fer respectar la solidés dels acorts presos en deguda forma.

En qual cas será lo que tassi 'l Governador.

Y aquí tenen una petita pintura de lo que passa en una ciutat civilisada en los moments en que 'l sigle XIX se 'n va tot ranquejant cap a la sepultura.

Per l'Hipocressia no passen los anys, ni 'ls sigles.

Mentres hi haurá homes hi haurá llops disfressats ab la pell de moltó.

Per tal motiu, será precís que la gent despreocupada, y en primer lloch los periodistas, los arrenquem la pell y 'ls presentém tals com son.

P. DEL O.

LA TEVA VIDA.

SONET.

(A mon tranquil amich PEPET DEL CARRIL.)

Te llevas a las nou y molts cops passa;
los pantalons te ficas y botinas;
te rentas cara y mans y te pentinas,
y acabas de vestirte ab molta trassa.

Esmorsas, y te 'n vas ab gran catxassa
¡que s' obran a las déu las oficinas...!
a la una cap a casa; ab calma dinas.
y cap al café a pendre'n una tassa.

Un puro de mitj ral ta boca apura
¡que ja 'n pots apurar, Pepet, de puros!
de tres a cinch la feyna, ben poch dura.

Fins l' hora de sopar no tens apuros:
fas versos ó bè escrius a la futura
y al cap del mes te cauhen ¡trenta duros!!

J. CAP.

«MAL DE MUCHOS...»

Al istiu en un recó de bona sombra, ara que fa fret en un banch hont hi toqui 'l sol, cada tarde, quan cauhen dos quarts de quatre, los veuran

xano xano acudir al Parque de un a un, pera formar la seva reunió y parlar de las sevas tragerias.

Sapiguent que tots tres son propietaris, casi es ocios indicar lo tema de las sevas conversas.

La propietat ¡sempre la propietat! L' un dia las emprenen pel cantó de las contribucions. Que aquest govern no 'ns deixa viure ni medrar; que cada trimestre s' aumentan los pagos; que al últim, d' exigencia en exigencia, acabaran per deixar als propietaris sense camisa...

Un altre dia se posan a parlar de lo costosa qu' es la conservació de las casas y las continuas reparacions que s' hi han de fer. Portas novas, reparació general de vidres, apedassament d' enrajolats, canyerias que s' embussan, pals de terrat que s' trencan...

L' endemá las enfilan pel ram de las qüestions entre vehins, y las complicacions que portan al propietari. Lo del primer pis se queixa del fum que fa 'l de la botiga, lo de la botiga reclama contra l' escándol que mouhen las criaturas del pis primer; lo del segon denuncia que al ters hi ha sis noyas que cusen continuament a la máquina; las del ters fan certas insinuacions sobre la conducta y 'ls misteris de dugas senyoras que viuen al quart...

Comunicantse las sevas respectivas penalitats, los tres propietaris sembla que s' descarregan d' un gran pes, y cadascú s' aconsola de las sevas trifulcas sentint contar las dels altres.

Pero hi ha dias que 'l tema es d' un sabor tan trist, que de bona gana s' posarian tots tres a plorar si no pensessin que s' troban al Parque, y que no tots los concurrents sabrian abstenirse de riure al veure aquell *tercetto* de ploraners.

En una de las últimas tardes, la conversa va recaure sobre un punt altament interressant, tal vegada 'l que fereix la corda més sensible de tot bon propietari.

La dificultat, nó de cobrar, que aixó ja es cosa vella y sapiguda, sinó la de desferse y expulsar de la habitació als inquilins que no volen, no saben ó no poden pagar.

—Respecte a aquest punt—deya un dels tres, —a mí m' han passat cosas enormes.

—De fixo—va respondre l' altre—que no poden compararse ab las que m' han passat a mí.

—Pues ja m' hi jugo qualsevol cosa que no s' han vist en cap cas dels meus,—va anyadir lo tercer.

—Donchs, a veure; cadascú que n' expliqui un dels més grossos.

—Endavant.—

Y despr s' d' haver encés lo seu cigarret, don Domingo—lo més vell dels tres propietaris va comensar la primera relació.

—Tenia—va dir en lo quart pis d' una de las mevas casetas, un vehí, lo més tremendo que s' haja vist al món. Disputava ab los demás vehins, insultava a tothom, molestava als de dalt y als de baix... en fi, era 'l terror de la escala.

Miri—'m deyan los demás inquilins—que si no treu aquest home 'ns veurém obligats a mudar de casa; miri que si no pren alguna providencia seria, qualsevol dia hi haurá un daltabaix, miri que...

Veyent que las queixas eran generals, y convensut per altra part de que la gent tenia rahó, emprench un dia al vehí bullanguero y ab tots los modos imaginables li suplico que 'm desocupi 'l pis.

¡Fills de Déu! 'M pensava que m' inflava la cara a revessos. Que no se 'n volia anar, que allí

era duenyo de fer lo que li dongués la gana y que si tan l'apurava ni desocuparia 'l pis ni 'l pagaria.

Y en efecte, arribem á fi de mes y no paga. ¿Jo que sí? Entaulo desseguida 'l desauci: no acut á la citació; nova demanda, tampoch compareix... Per fi, després de passar tots los trámits de costum, aném á casa ab lo juje, pera expulsarlo definitivament, y 'ns trobém la porta tancada. ¿Sí? Violentém la porta, entrém y... res, lo pis estava desocupat, sinó que 'l grandíssim poca solta del vehí, que á la quenta era poeta, s' havia entretingut en fer versos per las parets.

Y quins versos! Tots de circunstancias: encare me 'n recordo; 'ls tinch ficats al cap. N' hi havia uns que deyan aixís:

«El señor don Sin Razón
me sacó pagando bien,
por una mala intencion.»

Com que l'home ja havia promès clavar una tunda als vehins de sota, qu' eran los més ofesos per ell, en uns altres versos ne parlava:

«Me costará de mudar
un día ó dos de trabajo,
pero más les costará
á los que viven abajo.»

Y per acabar de coronar la seva obra, se burlava dels gastos que jo havia fet per tréure 'l y deya:

«Quince y nueve deben ser
peseutas venticuatro,
y unas cincuenta ó sesenta
que le costará el juzgado.»

¿Qué tal? —va exclamar lo pobre propietari al arribar aquí, —¿han vist broma m's cara y pesada que aquesta?

—¡Prou! ¡la que jo vaig á contarlos.

Y 'l segon del grupo va explicar-se d' aquesta manera:

—Jo també 'm vaig veure obligat á expulsar á un vehí; pero 'l meu no solzament molestava á tolhom, sinó que devia set mesos. Vaig fer los passos que tots sabem, ve 'l llensament judicial, tirém la porta á terra, y 'm trobo ab lo pis, no plé de versos com lo de vosté, sinó pintat lo mateix que un cementiri, ab rengleras de ninxos per las parets, xiprers y creus per totas parts y en lo pany de paret mes gran de la sala, un panteon ab una inscripció que deya aixís:

«AQUI DESCANSAN LOS RESTOS MORTALES
DE D. JUAN VIDAL
E. P. D.»

La mèva propia lápida mortuoria.

¿No es pitjor que lo seu aixó?

—Realment, lo senyor Joan t'era rahò, pero al costat de lo que jo vaig á referirlos, lo de vostés son flors y violas. Escoltin.

Havia llogat un pis á un subjecte que de moment va semblarme un home de bé; pagava ab puntualitat, no 's ficava ab ningú, no tenia criaturas, ni retirava tart. Pero hi havia una cosa molt extranya; ningú sabia de qué 's mantenia: més encara; se sentia en lo seu pis un ruidó sort y especial que va fer neixe sospitas en tot lo veynat. Las sospitas varen anarse confirmant, y per últim vareig arribar á compendre que aquell home no podia fer altra cosa que moneda falsa. ¡Ja veurás! vareig pensar jo. Li dono las dimis-

sorias desseguida. Lo fulano va posarse de mala manera, pero jo no vaig recular. A fi de mes, lo pis desocupat, y tiri pèl cap que vulga.

Arriba 'l fi de mes y l'home no 'm porta las claus. Hi vaig, truco y no 'm responen. Hi torno l'endemá y tampoch. —Aquest home —vaig dirme —deu haver marxat á fora: esperaré una setmana.

Pero l'endemá venen los vehins á queixarse de que en lo pis tancat s' hi sentia un terratrémol espantós. Avisém al arcalde de barri y 'm respón que no s pot fer res que no passin tres días.

Durant aquestos tres días lo ruidó va aumentar d' un modo indescriptible. Los vehins no ho podian aguantar. A cada moment ne venia un ab las mans al cap —¡Sembla que la casa s' enfonzi! —¡Alló es lo fi del món! —¡Jo crech que allí dins hi ha deu màquines de carril!

En tot aixó va expirar lo plasso senyalat pèl arcalde de barri,

Hi vaig y li participo que 'l vehí no ha comparegut y que l' escándol del seu pis creix per moments.

—¿Sí? —'m diu l'home. —¡Pues anémhi!

Potser eram vinticinch personas en lo replá de la habitació: un manyá va espanyar la porta, l' arcalde la va obrir y... ¡Reyna Santíssima! encara m' esgarrifo quan hi penso... ¿No dirian que hi havia dintre del pis?

—¿Una quadrilla de lladres?

—¡Un regiment de gossos, trenta, quaranta, cinquanta... ¡que sè jo! Un remat de fieras, mortas de set y de gana, que 'l gran murri havia deixat tancadas allí dins, y que al veure la porta oberta 's van precipitar escalas avall, passant per demunt nostre y fentne anar la meytat de nosaltres de bigotis pèls esglahons.

¿No es veritat que aquesta jugada val per las dugas que han explicat?—

Los dos oyents varen confessar que sí, y fins van permetres lo luxo de riures una mica de la cómica aventura del seu socio.

Mentres tan lo sol s' havia amagat. L' ayre comensava á ser bastant desagradable y 'ls campanars vehins indicavan qu' era ja hora de tornar-se'n á caseta.

Lo *tercetto* de propietaris va dispersarse y al estrénye 's tots tres la má, cadascú 's feya interiorment idéntica consideració:

—Mal qui t'era, mal qui no t'era. De tots modos lo que ha de consolarnos, es que á tots los que tenim casas nos passa tres quartos del mateix.

A. MARCH.

DEL TESTAMENT D' UN EXCENTRICH.

Contan d' un excéntrich, que ordená son testament de molt estranya manera, posanhi entre altrás extravagancias una especie de preámbul hont s'hi llegia:

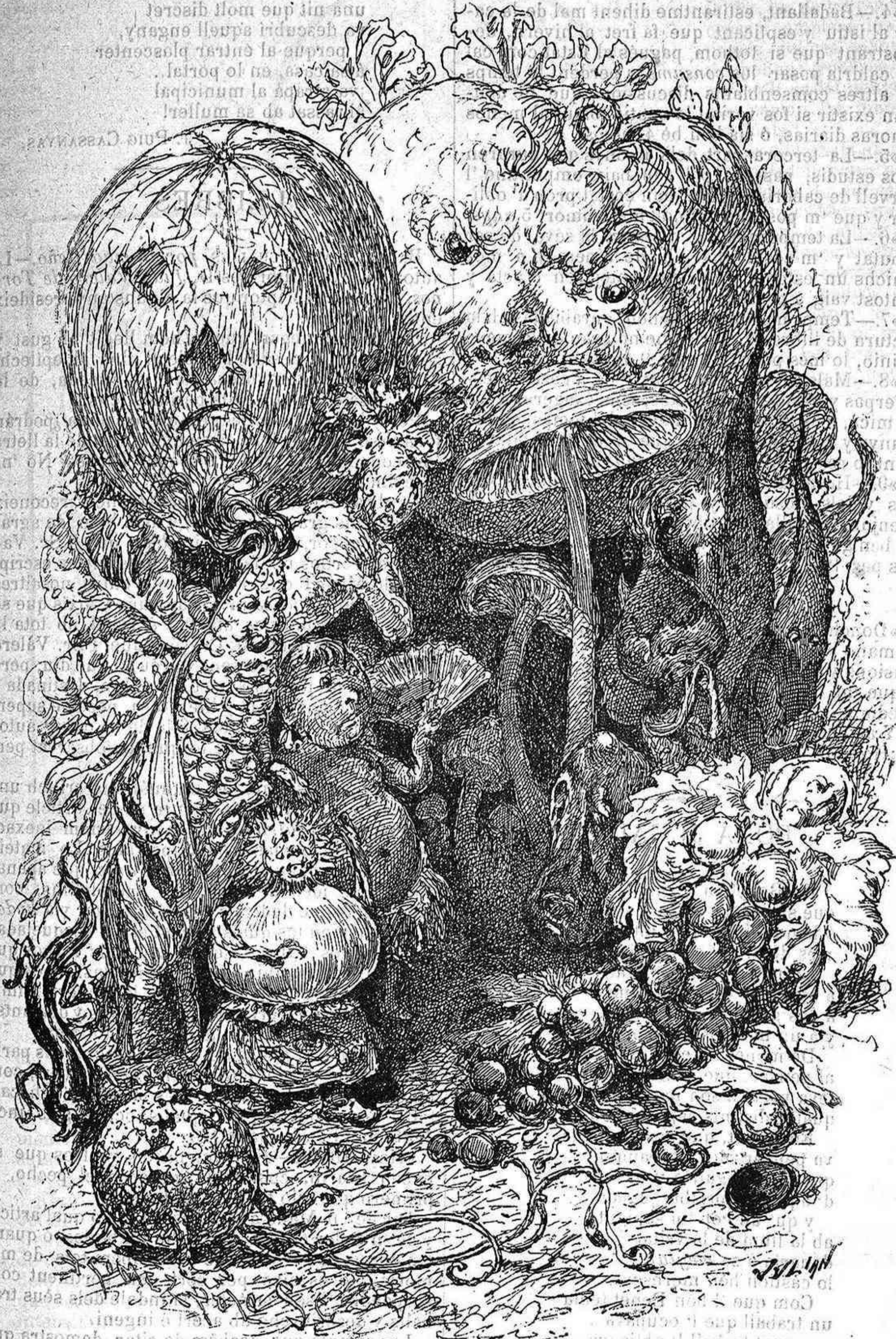
«Dihuen que he viscut 60 anys; mes jo no 'ls sè pas trobar. Desde 'l jorn de ma naixensa fins al de avuy, que será un dels darrers de ma vida, que ja s' acaba, no trobo pas més enllá de 10 anys. O sino, contém lo que dech restar de la mèva existencia y veurém lo que 'n queda:

»Primerament, he dormit 8 horas diarias, que fan la 3.ª part de la vida, ó sia en 60 anys, 20 anys.

»2.—Malalties: terme medi, uns anys ab altres, una setmana: son 1 any y 8 mesos.

»3.—Epoca de la primera infancia, en la qual

LA CRISIS AGRICOLA.

Gracias á las lleys que inventan
 los bons gobernants d' Espanya,
 la infelis agricultura
 está com qui diu fent ayguas.
 La vinva 's mor': sos productos
 ab prou feyna avuy alcansan
 á pagá 'ls ga-tos que importa
 l' assistirla y l' enterrarla.

Per xó 'l fruyts d' aquesta terra
 s' esgarifan y s' espantan,
 y en professó melancólica
 van á veure a la malalta.
 Lo blat, los ordi-, las cebas,
 las taronjas, las patatas,
 los vitxos, las xirivias,
 los melons, las carabassas;

los rovellons, las panochas,
 los pelrots, las pastanagas,
 los naps, los all-, los muniatos...
 tots cridan y s' esgarrapan.
 Y entre mitj del grupó funebre,
 una col, plorant, exclama:
 —¡Per ara ja ha mort la vinya!
 ¡demá 'ns tocará á nosaltres!

vivia sens dar-me 'n compte: pel cap més curt 4 anys.

»4.—Badallant, estirant-me dihent mal de la calor al istiu y esplicant que fa fret al hivern, demostrant que si tothom pagués al Estat com cal no caldria posar los *consums* y perdent lo temps en altres consenblants discussions que no deurían existir si fos veritat lo sentit comú, al menos 4 horas diarias, ó sia ben bé 4 mesos.

»5.—La tercera part dels 15 anys que duraren mos estudis, passada pel cap baix omplint-me 'l cervell de caborias que m' han costat prou d' oblidar y que 'm posavan de molt mal humor: 5 anys.

»6.—La temporada que m' entrá la séva de ser diputat y 'm costá una pila de diners y á mos amichs un estofat y m' escamotejaren l' acta y tantost vaig á presidí: 3 mesos.

»7.—Temps mal gastat prenent enrabiadas ab la lectura de llibres y diaris que no eran de la mèva opinió, lo més poch 1 any y 9 mesos.

»8.—Mals ratos passats fent l' os á casadas esquerpas y á solteras coquetas, sens exagerar gens ni mica, dels 20 als 30 la meytat del temps, que fa 5 anys y dels 30 als 40 tot, que 'n fa 10: total, callant lo restant per pudor: 15 anys.

»9.—Horas de neguit per las picadas de las xin-xas y dels mosquits y pussas; horas de fástich menjant bacallá, sentint dir als richs que quan es ben guisat es millor que 'l peix y altrás besties-sas per l' estil, no se'n pot treure res de 2 anys.

»TOTAL 50 ANYS.

»Donchs, tinch 10 anys y com menor d' edat demano la *restitució per enter*, que 'm donen las ilusions y 'ls bons ratos que m' han fet fonedissos, ó que 'm tornen los diners; que no vull més comedia.»

Y aixís fou. Lo pobre morí, en opinió de boig.
¿Ho era?

J. COROLEU.

BONA JUGADA.

En Benet va sospitar que sa esposa, Antonia Cots, á la que li agradan tots més de lo qu' es regular, estimava ab amor gran á cert jove de molts fums, á dos guardas de consums y á un molt rich comerciant.

De manera, que con mou al pensar, que, sens' neguit, feya portá á son marit quatre distints caps de bou.

En Benet, que res l' enfada, va pensar, del tot tranquil, qu' atent seguiria 'l fil d' aquella horrible jugada, y qu' un cop tot sapigut, ab la llum de la vritat donaria á sa meytat lo cástich ben merescut.

Com que 'l bon Benet tenia un treball que l' ocupava y aquest treball l' obligava, á estar tancat tot lo dia, pensá que no fora res doná' un arreglat jornal á un guarda-municipal perquè aquest la vigilés.

Y contin quin desengany devia tení en Benet una nit que molt discret va descubrí aquell engany, perque al entrar plascenter á sa casa, en lo portal... ¡va atrapá al municipal abressat ab sa muller!

J. PUIG CASSANYAS.

LLIBRES.

BARCELONA TAL CUAL ES, *por un madrileño*.—L' autor de aquest llibre es D. Juan Valero de Tornos, conegut escriptor que fa alguns anys resideix entre nosaltres.

No podém negar que l' hem llegit ab gust y complacencia, desde 'l prólech fins al epílech, per estar escrit en prosa fácil y animada, de la que s' usa en los traballs periodístichs.

Pero 'ls que no coneguim á Barcelona ¿podrán formarse'n una idea, prenent al peu de la lletra los conceptes del Sr. Valero de Tornos? No 'ns atrevim á afirmarho.

L' obra escrita ab molta benevolencia, reconeix als catalans grans qualitats, y aixó hem de agrahirli de tot cor, en la convicció de que 'l Sr. Valero de Tornos no farà com molts altres escriptors de Madrit que al trobarse entre nosaltres nos ensabonan ab la major dulsura y aixís que se 'n han entornat nos afaytan á repél, ab tota la mala intenció del món. Creyém que 'l Sr. Valero de Tornos diu lo que sent y créu lo que diu; pero aixís y tot la primera part del llibre, destinada á parlar de ciencia, art y literatura, peca de superficial, y més aviat sembla filla de lo que l' autor ha sentit contar, que de lo que ha observat personalment:

Si 'ns proposessim fer un análisis crítich una mica entretingut, sense moure'ns del article que consagra al *Teatro Catalá*, senyalaríam inexactituts y deficiencias molt importants. Lo mateix podriam dir del article *Salón Parés*, que apenas dona una idea dels artistas barcelonins, com també dels que dedica á *Mañé Flaquer* y á *Federico Soler*, en los quals tot just están bosquejadas aquestas dos figuras, sense cap dels rasgos que podriam contribuir á caracterisarlas. Y es que 'l Sr. Valero no ha profundisat la materia, limitantse á escriure primeras impresions y deixantse dur per la facilitat ab que maneja la ploma.

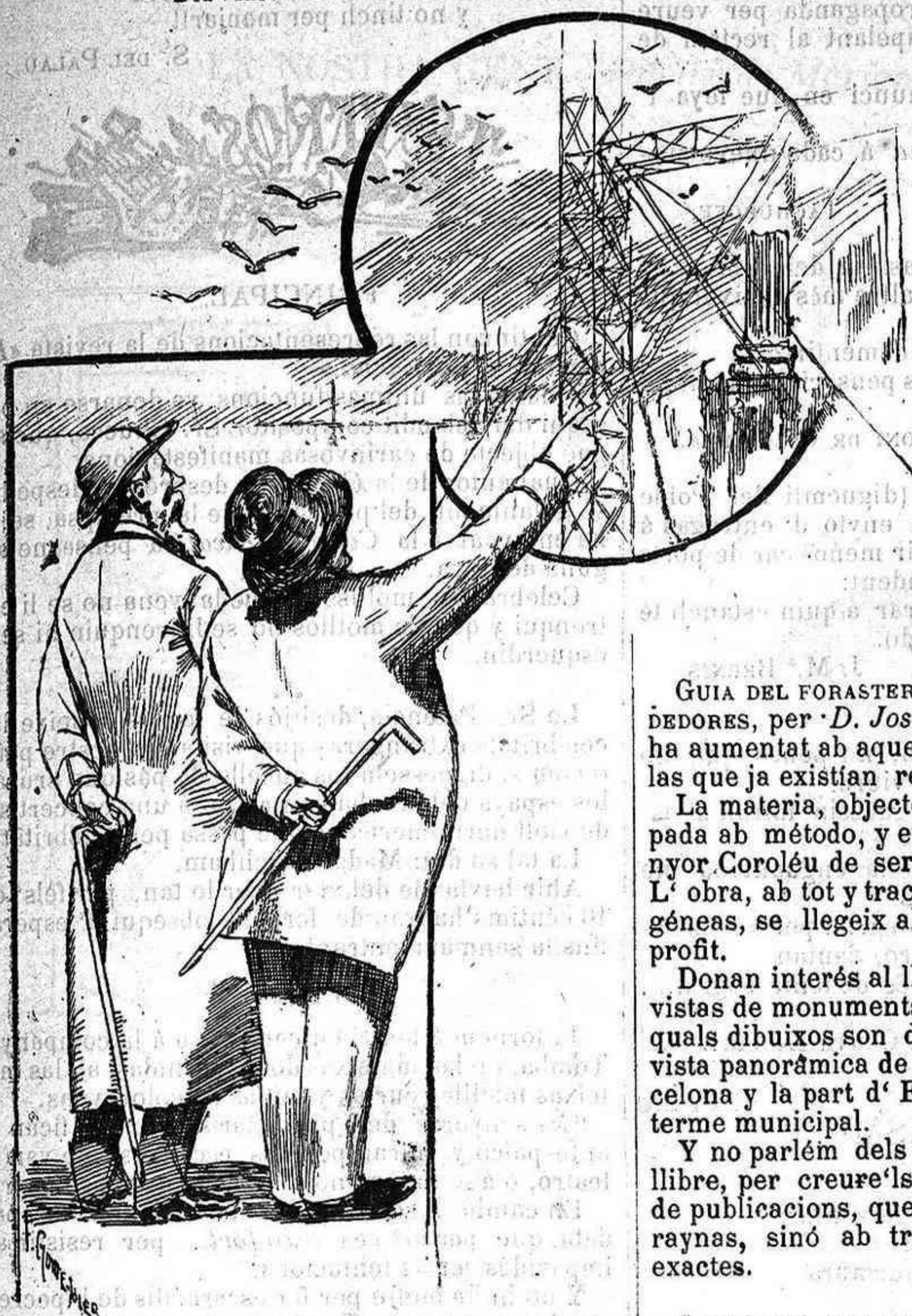
No hi ha cap figura de catalá, de quantas parla 'l llibre, qu' estiga pintada ab vigor y acert, com ho está en dos ratllas no més la del crítich castellá Lepoldo Alas, del qual s' ocupa sols incidentalment en la plana 126:

«Hay críticos—diu—que nacen y otros que se hacen. Clarín, cuando le quitaron el pecho, lo primero que dijo fué: «Mala leche.»

Dir de 'n Mañé que ha escrit tal ó qual article y de 'n Soler (Pitarra) que ha fet tantas ó quantas obras, son cosas que las sabém tots de memoria. No es aixó per cert, tan pertinent com sorprendre 'l seu carácter, la índole dels seus traballs y descriureho ab acert é ingeni.

L' exemple que acabém de citar demostra que 'l Sr. Valero de Tornos coneix més lo de fora de casa y está més empapat dels seus rasgos fisionómichs, que de lo que avuy per avuy viu al seu rededor y 's mou de una manera extranya á la seva vista.

DAVANT DEL MONUMENT A COLON!

—¿Aquesta columna es prima?
—Jo bé ho he sentit á dí.
—Donchs cregui que ja pendria
tornarme primet així.

Que hi ha diferències essencials entre la civilització catalana y la castellana ho demostra 'l llibre del Sr. Valero, qui ab tot y ser un escriptor hábil y expert, no ha lograt traduirnos al castellá.

L' última part del llibre dedicada á pintar tipus de la terra, baix l' aspecte del color local es lamentable. La majoria de aquells tipus no son de aquí ó á lo menos no 'ls hem sabut coneixer y no creyém que 'ls reconegui cap catalá.

Quina diferència entre las híbridas caricaturas del Sr. Valero de Tornos y las pinturas frescas, y espontáneas de Vilanova, de Robert Robert y de tants altres que han prés lo natural per modeló, escribint ab má segura lo que veuen y lo que senten, per ferho sentir y veure ab la mateixa intensitat!

Lo llibre del Sr. Valero, recomenable per la bona intenció y per la facilitat de son istil, es un argument més en favor del cultiu de la literatura catalana, y un argument práctic de molt valor, perque si un escriptor tan hábil y expert en lo

maneig de la llengua castellana, no ha lograt pintar ab ella coses de Catalunya, es de tot punt necessari emplear los tons propis del cas, y aquests no poden trobarse mes qu' en l' us del llenguatge que parlan los mateixos originals.

Los aficionats al cultiu de nostra llengua poden prevaldres de aquest argument, y assegurar que aixís com nosaltres difícilment descriuriam en catalá usos, costúms, personatjes y quadros de la terra castellana; 'ls literats de Castella no troban en sa paleta tons prou adequats per pintarnos á nosaltres, tals com som.

GUIA DEL FORASTERO EN BARCELONA Y SUS ALREDEDORES, per D. Joseph Coroláu.—La casa Seix ha aumentat ab aquesta publicació lo número de las que ja existían relativas al mateix assumpto.

La materia, objecte de la mateixa, está agrupada ab método, y en lo text dona probas lo senyor Coroláu de ser un estilista primorós y clar. L' obra, ab tot y tractar de materias molt heterogéneas, se llegeix ab gust y pot consultarse ab profit.

Donan interés al llibre un centenar de grabats, vistas de monuments, carrers, passeigs y jardins, quals dibuixos son deguts al Sr. Comelerán, una vista panorámica de la ciutat y un Plano de Barcelona y la part d' Ensanxe que correspón á son terme municipal.

Y no parlém dels sis cromos intercalats en lo llibre, per creure'ls impropis de aquesta índole de publicacions, que no han de anarse'n ab coloraynas, sinó ab treballs gráfichs perfectament exactes.

LO MÁRTIR DEL HONOR —Quadro dramátich en un acte y en vers de D. J. Puig Cassanyas.—Aquesta obreta que revela felissas disposicions en son autor, no del tot desconegut dels lectors de LA ESQUELLA DE LA TORRATXA, sigué estrenada en lo Teatro Parreño de Sabadell, la nit del 15 del passat jener.

RATA SABIA.

ACUDITS.

—¡Un telégrama! ¿De qui deü ser?
—Es de mon germá: conech la lletra.

MAM.

Quan se verificavan las rifas del Hospital, Empedrats, etc. etc., un home 's presentá á una administració de loterías, dihent:

—Donguim un bitllet.
—Trihi de la classe que 'l vulgui.
—¿Ah, que 's pot triar?

—Sí, senyor.
—Donchs veurá, bitllet per bitllet donguime 'l de banch.

CANDOR SALAMÉ.

El... periódich de modas ilustrat y literari, establert de nou, fa gran propaganda per veure de arreplegar suscriptors, apelant al reclam de fer regalo.

Un dels párrafos del anunci en que feya l' oferta, deya:

«Se regala una bella *prima* á cada nuevo suscriptor.»

TAGHUROFF.

Anavan dos senyors pèl passeig del cementiri, l' un sech com un clau y l' altre més groixut que un bocoy, y 'l sech digué:

—¿Arribemnos á veure 'l cementiri?

—No, digué l' altre, que 's pensarían que hi robat un esqueleto.

SALDONI DE VALLCARCA.

Una casa editorial de... (diguemli del Poble Sech) tè de fer un important envió d' entregas á sos corresponsals y per sortir menos car de ports ó franqueig diu á son dependent:

—Veurás noy, vés á mirar á quin estanch tè darán los sellos mes á comodo.

J. M.ª BERNIS.

Uns quants pensaments:

... Quan algú se suicida, no penso que ho fassa per morir, sinó per no viure.

... Si las coquetas no tinguessin mirall s' estolviarian molts disgustos.

... Quan veig á una dona enguantada me penso que tè las mans brutas.

... Lo cant es senyal de alegria: per xó 'ls capellans quan ván á un enterro, cantan

... Me casaría si no hagués de tenir sogra.... ni dona.

J. CONTE LACOSTE.

ESCEPTICISME.

Caminant poch-á-poch y á la ventura
mústich y apesarat
no tenint res que fer, aixís murmura
un poeta tronat:

—Ja ré es vritat: mentidas enganyosas
tan sols hi ha en lo mon,
vritat y bona fe, virtuts preciosas
mots vuyts de sentit son.

Ja l' ánima no es res, ni la conciencia,
ni 'l cor, ni 'l sentiment...
lo que no sigui santa conveniencia
tot lo demás es vent

—¿Qu' es l' amistat?—La capa ab que s' amaga
un enemich traidó'
que mentens necessita nos halaga
y nos atrau quant no

Per la dona es tan sols vil mercancia
lo que avants era amor,
per l' home un passatemp, que avuy en día
lo compra á copia d' or.

Las prendas del seu cor més ben volgudas
per l' home no son res,
á la patria y á Déu com altre Judas
vendría per dinés!

Aixís es aquest mon; ja ré en la vida
al cor del home es grat...
tot es negre, traició, engany y mentida

¡Vritat qu' es per mí cruel y aterradoral
vritat que net y clar...

es que tinch... una gana abrumadora
y no tinch per menjar!!

S. DEL PALAU.

PRINCIPAL.

Continuan las representacions de la revista «*De Madrid á Barcelona.*»

Una de las últimas funciones va donarse en obsequi del aplaudit compositor Sr. Chueca, que si gué objecte de carinyosas manifestacions.

Qual autor de la *Gran via*, després de despedirse galanment del públich y de la premsa, se 'n ha entornat á la *Calle de Alcalá* á pensarne alguna de nova.

Celebrarém moltíssim que la vena no se li estronqui y que 'ls motllos no se li trenquin ni se li esquerdin.

Lo Sr. Palencia, desitjós de fernes coneixe las celebritats extrangeras que visitan lo nostre país, ó com si diguessen los aucells de pás que crusan los espays del art, ha contractat á una concertista de violí nort-americana que passa per celebritat.

La tal se diu: Madge Wichham.

Ahir havia de debutar, per lo tan, per fels' en 10 céntims haurán de ferme l' obsequi d' esperar fins la senmana entrant.

LICEO.

Ja torném á tenir en campanya á la companyia Tomba, ab las mateixas donas fornidas, ab las mateixas faldillas curtas y mitjas de coloraynas.

Las senyoras dels propietaris, si no 's fican al ante-palco y miran per las escletxas, no van al teatro, ó á lo menos no s' hi deixan veure gayre.

En cambi 'l sexo fort hi dona alguna escapadeta, que per aixó es *sexo fort*... per resistir ab impavidés certas tentacions.

Y no hi ha motiu per fer escarafalls de hipocresía. La companyia Tomba es una de las més púdicas de quantas, cultivant l' opereta, han trepitjat l' escena de algun teatro de Barcelona.

Com artistas, lo local del Liceo 'ls vé una miqueta gran.

¡Aquellas veus!... Jo ja ho veig: si la tinguessen més robusta ó més ben timbrada, ja no cantarian operetas sinó óperas, y si poguessen ferse pagar mil duros per funció, no 's contentarian ab unas quantas pessetas.

Pero llavors la entrada també costaria més de una pesseta, y no podría anarse, com ara 's va, per dos ralets no mes al palco del oncle.

No parlaré del *Duchino*, ni del *Recluta*, ni del *Boccaccio*, en qual producció s' hi distingeix notablement la Sra. Urbinatti, especialment en l' acte segon, limitantme á dir quatre cosas de la *Regina Elda* del mestre Sarria.

Es la tal una opereta especial, ni ben cómica, ni ben seria del tot. Fluctua constantment entre aquests dos géneros y si no cau may, tampoch produheix gran entusiasme.

Pertany de plé á plé á l' escola italiana: está composta ab facilitat y te bona ilació melódica.

LA NOSTRA GENT. (Dibuix de Mariano Foix.)

Vels'hi aquí com se passa la tarde de cada diumenje al forn de la cantonada... Fent un dé-
cim, á rahò de xavet cada partida.

Foren aplaudidas algunes pessas, emportant-se'n principalment los aplausos la Sra. Rosselli y 'ls Srs. Bianchi, Tosti y Poggi, encarregats dels principals papers.

L'obra ademés va ser posada ab esmero, lluint los artistes trajos de molt bon efecte.

ROMEA.

Dilluns que vè, benefici del aplaudit actor de caràcter D. Jaume Martí.

Creador del tipo de Pep Sistachs, que tan l'hi escau, posará en escena lo celebrat drama «*Mal Pare!*» baix lo següent repartó:

MARIA, Sra. Abella.—ADELA, Srta. Coello.—D.ª TULA, Sra. Pallardó.—JULIETA, nena Pérez Cabrero.—ENRICH, Sr. Bonaplata.—D. CECILIO, Sr. Virgili.—CARLOS, Sr. Isern.—SIMÓN, senyor GOULA.—PEP SISTACHS, Sr. Martí.—Los demés papers están confiats als Srs. Fernández, Muns, Arenas, Marqués y nen Fontova.

En lo mateix teatro se posará prompte en escena una nova pessa del Sr. Pous, titulada «*Mala nit!*»

A veure si pèl públich será bona.

Dilluns se celebrá la funció á benefici de la aplaudida dama jove Catarineta Fontova, que tan se distingeix en lo paper de *Manxaire* del Ferrer de tall.

De regalos no 'n vulguin més.

Lo pare de la beneficiada, D. Lleò Fontova, 'ns obsequiá ab un monólech de la seva cullita, titulat «*La gran diada.*»

Lo protagonista del monólech es un esparterista, y la *gran diada* la del sant del avi.

Lo Sr. Fontova ha dibuixat admirablement lo tipo del antich progressista, ha posat en sa boca un llenguatge adequat y matisat de xistes de bona lley; y vestit y caracterisat com correspón, va dir lo monólech de una manera acabada.

TÍVOLI.

Res de nou per ara.

NOVEDATS.

Dissapte estreno de una pessa del Sr. Arús y Arderiu titulada «*Un ambo de regidors.*» Es molt entretinguda y fa riure.

La *Jove Catalunya* reanudá antes de ahir sas funcions bisemanals, estrenantse 'l quadro de costums «*La trompeta del barri*» de D. Salvador Bohigas y la pessa en un acte: «*Gobernador, 4 bis, quart*» de D. Joseph M.ª Pous.

De una y altre 'n parlarém oportunament, ja que avuy no 'ns queda temps per ferho.

En lo mateix teatro demá dissapte, estreno del nou drama d'espectacle: «*El heredero de Belvedere*» y dilluns, á benefici del laboriós actor se-Planas, s'estrenará un monólech dramátich en vers y en catalá, titulat «*Una gloria enmortalada,*» original de D. Joseph M.ª Codolosa.

CATALUNYA.

Las simpatías del públich per la gent menuda no 's desmentirán may.

La *Infantil graciense* va donar diumenje una representació de la *Gran-ota*. Los artistes microscòpichs, entre 'ls quals déu contarse una *Mene-gilda* de sis anys, sigueren extraordinariament aplaudits.

Se trobava entre 'ls concurrents lo compositor Sr. Chueca, qui tingué la felís idea de obsequiar als intérpretes de la seva música, ab unas quantas safatas de dolsos.

També 's portaren com uns homes los bailarins de l'escola del Sr. Torres.

CIRCO EQUESTRE.

Continuan donantse representacions de la pantomina *Mazzeppa*.

Sempre aplaudida.

ZAMACOIS.

Pochs eran los que tenían coneixement de la mort de aquest artista, quan diumenje, al procedirse al seu enterro, los actors del *Teatro Principal*, li feren una demostració de sentiment y companyerisme.

Zamacois, fill de un mestre d'estudi de Bilbao, era 'l fill més petit de una familia de artistas. Son germá gran fou un gran pintor. La cantant Elisa, sa germana, quan se dedicava al art, feya rotllo.

Eduardo era un actor inimitable, per la gracia cómica sense exageracions, per l'enginy ab que caracterisava 'ls tipos més variats y per la destresa ab que sabia imitar á tothom.

Lo públich de Madrit, acostumat al género que cultivava, era idólatra de Zamacois y las empreses se 'l disputavan.

Traballá á Barcelona al inaugurarse 'l *Teatro Ribas*, en companyia de 'n Mesejo, de 'n Riquelme y de la Pastor.

Aquí--salvada aquella part del públich, capás de discernir lo mérit real de un artista, que sense buscar l'aplauso, 'l mereix á cada punt--aquí, repeteixo, agradá á la generalitat sense arribar á produhir fanatisme.

Aixís y tot may olvidarém nosaltres ni aquell talent, ni aquella facilitat, ni aquella pastositat genial, que feya que las facultats de Zamacois se dobleguessen com la cera, en mans de un hábil escriptor.

Ricardo Zamacois ha mort després de una llarga y penosa malaltia.

Home de cor, una desgracia de familia, va pertubarlo. Personas que poden saberho, asseguran que ha sucumbit aclaparat per la créu del matrimoni.

Ultimament havia intentat suicidarse, tirantse de cap á mar.

Per fi la mort ha curat sas amargas penas, privant á l'escena castellana de un verdader talent qu' es llástima no s'hagués dedicat á un género més elevat que 'l que ordinariament cultivava.

Assistiren á son enterro alguns escriptors y varios artistas.

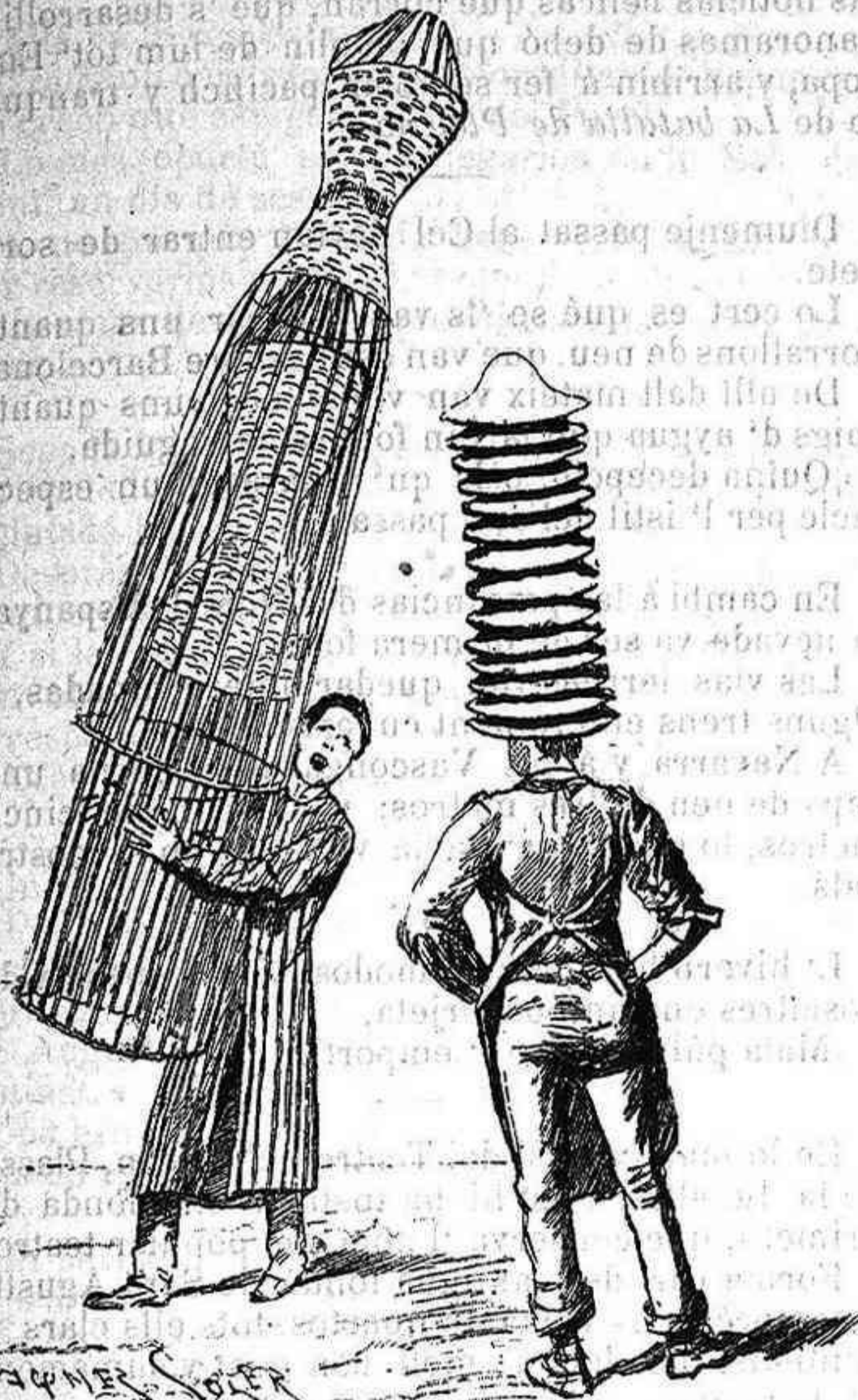
Salvarém per terminar una omissió de la premsa local, consignant que assistí á la fúnebre ceremonia, l'aplaudit actor, Sr. Goula, en representació de sos companys del *Teatro Catalá*.

N. N. N

UN TIPO.

Son ofici ¿saben qu' es?
cusir tota la senmana
y ab l' agulla sempre als dits
va endegant la roba blanca.

ENTRE APRENENTS.

—¿De qué fas tú?—Fem barrets per homes y per canalla.
 ¿Y tú?—Nosaltres fem donas.
 —¿Donas de carn?—Nó; de palla.

Tè trent' anys ja bèn tocats;
 á pretensió no la guanyan
 ni 'ls municipals de punt
 qu' estudian la Gramática.

Tot lo día en lo taller,
 ab las demès que hi treballan,
 sempre 's parla de xicots...
 (que las deixan per *camamas*).

Ni sols vestida fa goig;
 y aixó que sempre s' ampara
 dels més grossos polissons
 que poden confeccionarse.

¡Quants mils cops ha benehit
 aquesta moda tan santa
 de suplir lo que no hi ha
 pe 'l que sobra devegadas!

Es un sér tan singular,
 que no sè de segú encara
 si es qu' es dona ó bè un farsell
 ó bè alguna bestia extranya.

Ja se la poden mirar
 quan passeja per la Rambla
 ab los seus trent' anys á coll
 que vol tapá á cop de trampas.

¡Benehit siga 'l mortal
 que no li ha vist may la cara!
 qui li mira ja está fresch;
 no dorm pas d' una senmana.

Li semblará que á las nits
 veu un llop que vè á menjarse'l;

vegin quin tipo será
 que tal somni pot causarne.

¡Pobra dona! Y ella, 's veu
 que busca y no troba casa:
 ¡ni un sol home per llogar!
 ¡ni un rótul en cap fatxada!

¡Ja es bèn trist lo viure aixís!
 Ella diu que si no 's casa
 es bèn bè perque no vol,
 puig son tres que... l' han deixada.

Ni per sogra la vol Dèu,
 y ho fora á fé ni triada;
 ¡quántas més n' hi han avuy
 que no son tan malas manyas!

Y lo sèu nom es bonich,
 no 's creguin, que fins enganya,
 Consolació ¿eh? ¿qué tal?
 ¿qué pot ella consolarne?

R. ROURA.

A corra-cuyta s' están verificant algunas obras
 de restauració en la Casa gran.

La escala de honor y l' adorno del Saló de Cent
 se verificarán en lo curt espay de alguns días...
 costi lo que costi, y surti com surti.

Recomaném als que 's dedican á la frenopatía
 l' estudi de aquesta manía extranya.

La manía de fer obras... de barrib-barrab.

De moment, los catalans ilustres han 'hagut de
 desallotjar á tota pressa lo Saló de Cent.

En Prim, en Manso, en Piferrer, en Capmany,
 en Pau Clarís, en Fivaller, en Balmes, en Vila-
 domat, en Fontanella, en Gimbernat, en Güell y
 Ferrer, en Clavé, l' Aribau, en Montaner, en

UN PROPAGANDISTA.

—¡Noy! Un periódich festiu,
 ab ninots que fassin tropa...

—¡LA ESQUELLA! Es lo més distret
 que avuy hi ha en tota la Gropa.

Campany y fins lo rector de Vallfogona, han sigut colocats de qualsevol manera en lo corredor que conduheix a la Tesoreria.

A la Sala gran hi feyan nosa. Lo Saló de Cent l' ocupa tot enter la vanitat del ciutadà benemérit.

Y ara s' assegura que á altas horas de la nit s' entaulan conversas entre tan egregis personatjes.

De paret á paret, se crusan los següents bocadillos:

En Prim:—¿Qué faria aquest home, si hagués guanyat la batalla de Tetuán y la de Castillejos?

En Manso:—Se faria trenas á las patillas.

En Capmany:—Quan vaig escriure la *Filosofia de l' Eloqüencia*, no havia nascut encare D. Francisco de Paula.

En Piferrer:—«Suene la gayta—ruede la danza»...

En Güell y Ferrer: Per Barcelona, no hi ha esperansa.

En Pau Claris:—Ay Madrit... Madrit... Madrit!... Ahir volias domenyarnos: avuy fas pitjor: ¡avuy nos has corromput!

En Montaner:—¿Queus diré? Que aço es la lluna!

En Fontanella:—Me 'n dono mitja vergonya: fins viu al meu carrer.

L' Aribau:—¡Adèu siau turròns!

En Balmes:—Vanitat de vanitats, tot es vanitat.

En Viladomat y en Campany:—En lo nostre temps 'ls artistas no se als protegia... y valian més que als d' ara.

En Clavé:

«Y ab tants monuments com féu
¿quin dia s' acaba 'l meu?»

Lo rector de Vallfogona.

«Entre gran algarabía
varen tréure'ns del saló
duhentnos tots al corredó
de aquesta Tesoreria».

«Y es una cosa forta
lo que aquí 's véu...
Ningú n' hi porta,
tothom ne treu».

A Marruecos s' ha inaugurat lo primer ferro-carril. Se tracta de un ferro-carril joguina, més petit encare que 'l de Barcelona á Sarriá.

Lo tal ferro-carril es un regalet que ha fet al Sultán lo rey dels belgas, haventli caygut tan en gracia al primer aquest regalo, que passa 'l dia fents hi passejar, sense cansarse.

Nosaltres quan fem un regalo al Emperador, li enviém canons, que poden servir algun dia contra nosaltres mateixos. Los belgas, en cambi li envián una lleminadura que fa venir ganas de entrar en lo concert dels pobles civilisats.

¿Ahont hi ha més belgas; á Espanya ó á Bélgica?

Tenim las millors noticias del panorama de *La batalla de Plewna*, que s' exhibirá durant la próxima Exposició Universal de Barcelona, qual execució 's deu al célebre pintor Philipoteaux.

Si efectivament, á la vista d' aquesta obra, 's confirman las noticias que d' ella tenim, donarém á coneixe als nostres apreciables lectors, per medi de grabats, los principals fragments d' ella, y totas las noticias que respecte al assumpto creguém d' interés públich.

Fins á cert punt, lo panorama en qüestió serà

un' obra d' actualitat, perque es molt possible, ab las noticias bélicas que corran, que 's desarrollin panoramas de debó que omplin de fum tot' Europa, y arribin á fer semblar pacífich y tranquil lo de *La batalla de Plewna*.

Diumenje passat al Cel devían entrar de sorbete.

Lo cert es que se 'ls van escapar uns quants borrallons de neu, que van caure sobre Barcelona.

De allí dalt mateix van venir luego uns quants raigs d' aygua que la van fondre desseguida.

¡Quína decepció, pels qu' esperavan un espectacle per l' istil del any passat!

En cambi á las provincias del Nort d' Espanya, la nevada va ser de primera forsa.

Las vías férreas van quedar interrompudas, y alguns trens enterament cuberts de neu.

A Navarra y á las Vascongadas hi havia una capa de neu de tres metros; y á Leon de cinch metros, lo qual no s' havia vist may en lo nostre país.

L' hivern ha après de modos, y 's despedeix de nosaltres enviandnos tarjeta.

¡Mala pulmonía se l' emporti!

En lo mateix local del Teatro del Odeon, Plassa de la Igualtat, 3, s' hi ha instalat una fonda de primera, que conserva 'l nom del popular teatro.

Forma part de l' antigua fonda de Sant Agustí, y comprén uns vuytanta quartos, tots ells clars y ventilats, instalats ab molt bon gust y sumament económichs.

Dupto qu' en lloch més, no de Barcelona, sino d' Espanya 's trobi una fonda que tinga habitacions com las que allí vaig tenir ocasió de veure, al infim preu de una pesseta al dia.

En lo mateix local hi ha un menjador per taula rodona, decorat ab molt bon gust.

Los germans Soler, qu' en l' art culinari s' han fet un nom, especialment en l' Hôtel del Parch de la Montanya, que aquests últims anys ha corregut pel seu compte, van voler que 'ls periodistas y alguns amichs de la casa estrenessin lo menjador indicat y saborejessin los primors de un espléndit *menú*.

Tots á una no varem tenir més que pauralas de admiració per l' exquisita amabilitat de tan amables fondistas.

Desde avuy al Odeon s' hi anirá, com sempre, á gastar poch y á menjar molt.

D. Jaume excita als capellans de la Diócesis á concorre á l' Exposició Universal ab casullas, ornaments y altras antigüetats y objectes propis del culto.

—¿Qué hi portará vosté, Mossen Geroni?

—Jo? Una cajetilla de cigarrets.

—Ah, sí! Fumém, fumém!

Igual excitació ha dirigit una commissió de nobles, als seus companys de sanch blava.

En vista de lo qual pregunta 'l *Liberal* de Madrid:

«¿En quína secció 's colocarán los productos del duch de Veragua, marqués del Saltillo y conde de la Patilla?»

Allà va la resposta.
Tractantse dels toros més acreditats d' Espanya, no crech que càpigan dintre del Parch.
Lo més oportú serà enjegarlos en lo Saló de Cent, un dia de sessió.

A no ser que 'l ciudadá benemérit cregui millor reservarlos perque s' entenguin directament ab la plaga de inglesos que deixarà la Gran Exposició.

Segons insinúa un periódich, l' Exposició s' obrirà definitivament lo dia 8 de abril, basta que 'l ciudadá benemérit s' hi haja compromés.

Després tornarà á tancar-se, per obrirse novament lo dia 17 de maig... si las obras están llestas.

Y si las obras no estiguessen terminadas, anirían obrint y tancant, tancant y obrint, ab lo corresponent corteig de discursos y ápats.

¡A las penas bonas copas de Champany!

Un eco de Madrit:

«Per pentinar á las senyoras que van concorrer al ball dels duchs de Fernan Nuñez, vingué expressament lo célebre perruquer de París, Mr. Augusto, que cobra cent pessetas per cada pentinat.»

Una especie de Lagartijo de la pinta y 'ls ferrrets de rissar.

Un periódich de Reus fa notar que han sigut despedits los pochos empleats que quedavan en la línea dels ferro-carrils del Nort.

Es lo que deya un passatjer:

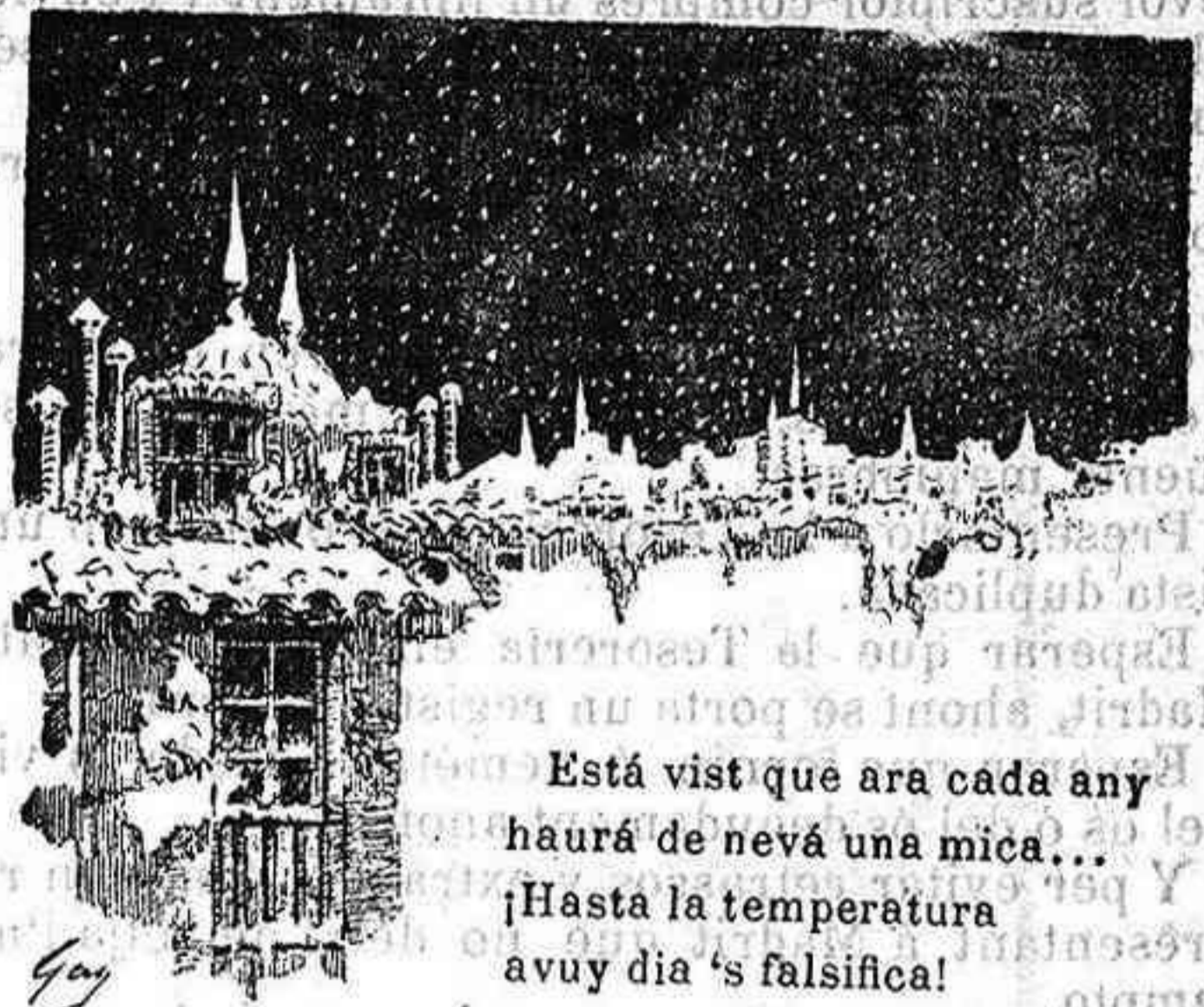
«No hi ha res pitjor que viatjar per la línea del Nort. No n' hi ha prou ab uns cotxes que al hivern t' hi pelas y al istiu t' hi abrusas; no n' hi ha prou ab uns trens, que sempre t' fan arribar tart, que després de tantas penas tens la d' haver de parlar en castanyola per ferte entendre.»

TRES GRACIAS.

Son germanas, mouhen grescas
que á nosaltres no 'ns importan,
y la saben molt més llarga
que no la quá que portan.

ANOMALÍAS ATMOSFÉRICAS.

Está vist que ara cada any
haurá de nevá una mica...
¡Hasta la temperatura
avuy dia 's falsifica!

Gran noticia publicada pèl *Diari de Barcelona*:

«Una familia obrera de Sabadell que pertanyia al club libre pensador de aquella ciutat, ha abjurat los seus errors, tornant al seno de la Iglesia Católica.»

—¿Qué diuhen que aquesta noticia no 'ls interessa?

Donchs á mí sí, perque de aquesta feta al cel hi estarém una mica m s esirets.

Ha desaparecut la barracota de la Plassa de Catalunya... es á dir no ha desaparecut, s' ha fet á un costat.

De aquesta manera quant arribi 'l gran dia, D. Francisco de Paula podrà passar entre ella y 'l Circo Equestre sense estranyinar las parets ab las patillas.

En l' Academia de la Juventut Católica, un socio ha desarrollat en una conferencia 'l següent tema:

«Lo que deuria esser lo catalanisme»

Segons aquest orador la base y fonament primordial del catalanisme, hauria de ser la fé, tal com l' ensenya y practica la Iglesia Católica.

¿Hasta ab trabuch?

Y vels 'hi aquí una tercera mena de catalanisme.

Teniam los del *Centre*; van sortir los de la *Lliga*, y ara han sortit los de la *Fé*.

Lo catalanisme en general podrà adoptar un sol lema: «Tants caps, tans barrets.»

Sembla que tracta d' establirse un tren rápit de aquí á Madrit, ab restaurant y tot lo necessari per passar bè 'l viatge.

Conech á un arcalde que demanará que li deixin colocar...

¿La primera pedra?

—Nó; 'l primer coixí.

Y no falta regidor que á horas d' ara anirá dihent:

—Lo primer plat d' arrós, per mí.

Lo govern, per facilitar lo pago de las suscripciones de periódichs, va establir uns libraments que semblava que havían de ser molt beneficiosos á las empresas periodísticas.

En efecte: creya tothom que bastava que qual-sevol subscriptor comprés un llibrament y l'enviés a l'administració de un periódich perque fossen diners desseguida.

Aixó seria lo natural ¿veritat? Pero lo natural no es lo espanyol.

Quan una empresa periodística reb un llibrament de aquestos, no ha de fer més que las següents maniobras:

Presentarlo a la Tesorería de provincia ab una llista duplicada.

Esperar que la Tesorería envihi 'l duplicat a Madrid, ahont se porta un registre general.

Esperar que tornin a remétreli desde la vila del ós ó del ós degudament anotada.

Y per evitar retrassos y extravíos, tenir un representant a Madrid que no deixi de petja l'assumpto.

Després de tot aixó, si a la Tesorería de provincia hi ha fondos, se paga. D'altra manera un s'assenta y espera.

Está vist.

L'adagi que diu que tots los camíns portan a Roma, haurá de modificarse, per lo que respecta a la nostra nació.

Aquí a Espanya, tots los camíns portan a Madrid.

Copiat de una cédula corresponent al últim cens:

COLOQUI DE BASTIDORS.

—Més diners? ¡De cap manera!
Tú derrotxas molt, Sofia...
Fa poch que 't vaig dar cent duros.
—¿Fa poch?... ¡Si era ahí al mitj día!

«Tienen por religión la del Estado que es la Católica, Apostólica y Romana, y enemigos en general de toda secta masónica y en particular del Liberalismo infame que tantos desastres causa en nuestra Nación.»

¡Hidrofobia!

Una senyora castellana, al seu marit, sorprès en lo precís moment en qu' está fent magarrufas a la criada:

—Siempre vas con bromas a la doméstica.

Resposta del marit:

—Pero dona ¿qué no véus que l' estich *dome-*
ticant?

EPÍGRAMAS.

—La virtud ja es cosa rara
¿no está ab mí, vosté, Quimeta?

—Nó senyó: estich ab la mare
y ab la mèva germaneta.

—No sè ahont es la mèva dona.

—¿Y buscarla no procuras?

—Jo nó, perque ja m' han dit
que 'l mèu cosí me la busca.

—Traballador y honrat ets:
que ho reconech vull probarte,
comprometentme a donarte
ma filla ab tres mil dures.

—La vostra oferta 'm conmové:
pendreus la noya m' humilla:
per lo tan quedéus la filla
que ab los quartos ja 'n tinch prou.

—¿Quín partit t' agrada més?
¿Federal?... ¿Conservador?...

—Cá: per mí 'l partit millor
es una noya ab dinés.

—Una ópera ab en Castor
fa temps vaig aná' a sentí.

—¿Y 't recordas de res?—Sí:
que varen xiulá' al tenor.

S. Ustr.

Acaban de declarar cessant a un metje, que a falta de clientela, ocupava un destino en las oficinas del Estat.

—¡Oh! exclama: m' han fet una picardia... Lo govern m' ha prés l' empleo; pero aixó costará molta sanch.

—¿Y aixó? ¿Pensas sublevarte?

—No, cá: desde demá 'm poso a fer de cirurgiá.

—Joan, Joan, ¿ahont es la criada? pregunta una senyora al majordom.

—Senyoreta... respón lo majordom, ha anat a un siti, ahont no pot enviarhi a un altra per ella.

La senyora estupefacta, creyent endavinar lo siti de que 's tracta:

—A mí no se 'm parla aixís, ¿Ahont ha anat? Llis y net.

Lo majordom molt tranquil:

—A cal fotógrafo a treure's lo retrato.

**ANUARIO
DEL COMERCIO, DE LA INDUSTRIA
DE LA MAGISTRATURA Y DE LA ADMINISTRACIÓN**

**DIRECTORIO DE LAS 400,000 SEÑAS
DE ESPAÑA**

Un volumen en 4.º, Ptas. 20.

Á PLUMA Y Á PELO CUENTOS DE MI ABUELO
Ptas. 0'50

Paul de Kock

Obra póstuma de M. FERNÁNDEZ
Y GONZÁLEZ

SIN CORBATA

Un tomo en 8.º con una cubierta
en colores, Ptas. 1.

SALOMÉ

(PEQUEÑA TRAGEDIA VULGAR)

Un tomo en 8.º, Ptas. 1.

J. YXART

EL AÑO PASADO

LETRAS Y ARTES EN BARCELONA

Un tomo en 8.º, Ptas. 2.

BARCELONA TAL CUAL ES

POR UN MADRILEÑO

(De ninguna Academia)

D. JUAN VALERO DE TORNOS

Un tomo en 4.º, Ptas. 3.

**NOUVELLE
GRAMATIQUE FRANÇAISE**

POUR

L'USAGE DES MUNICIPALS

(Vulgo sargents de ville)

AVANT, PENDANT ET APRES

L'EXPOSITION UNIVERSELLE DE BARCELONE

POUR SE FAIRE ENTENDRE DES ÉTRANGERS

QUE LA VISITERONT PAR MILLIERS

4.ª edición

Ptas. 0'25

PAISES-BAJOS POR ADOLFO LLANOS. Un tomo
8.º cubierta en color, Ptas. 2.

Paul de Kock

LAS

TRAVESURAS DE FRASQUITA

Un tomo en 8.º cubierta al cro-
mo, Ptas. 1.

Un poble catalá d' Italia

L' ALGER

PER

EDUART TODA

Un tomo en 8.º, Ptas. 3.

LA MENEGILDA

CRIADA DE SERVICIO EN

LA GRAN VIA

Ptas. 0'50.

A. Llanas

Dos Dotzenas de Capellans

(APUNTACIONES DEL NATURAL)

Ptas. 0'50.

EDUARDO TODA

LA VIDA EN EL CELESTE IMPERIO

Un magnifico tomo en 8.º, Ptas. 4.

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútuo, 6 bé en sellos de franqueig, al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, ia rebrá á volta de correu franca de port. No responém de extravíos, no remetent ademés 3 rals pèl certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

1. XARADA.—*Sim-pa-ti-a.*
2. ID. 2.ª —*Do na-to.*
3. ANAGRAMA.—*Dimoni-Domini.*
4. MUDANSA.—*Tomás-Comas-Pomas-Domas-Gomas.*
5. TRENCA-CLOSCAS —*Tiana-Seva-Suria.*
6. TRIÀNGUL.—*S E R A F I*
E L E N A
R E M A
A N A
F A
I
7. INTRÍNGULIS.—*Martiano.*
8. GEROGLÍFICH.—*Per alsassuins Alsassua.*

XARADAS.

I.

—*Tres-quart prima-dos Total,*
jo per tu 'm moro d' amor,
si 'm dons lo sí de tot cor
nos casarém per Nadal.

—*Mes tres d' esse ab condició*
de no haberhi capellá.

—*Ay, ay, per qué?*

—*Vols callá?*

perque *quart-tres-quarta* só.

RAMON PATRODELFO.

II.

Una nota es la *segona*
de la escala musical,
parentiu *tercera-quatre,*
y una *prima* es la *total.*

SALDONI DE VALLCARCA.

ANAGRAMA.

Jo t' he *total* un duro
sabent que n' ets molt *tot:*
si no me 'l tornas, juro
que 't clavo un clatellot.

UN SARRALENCH.

MUDANSA.

Havent dinat, *tot* ab o
ne prenh una tassa plena
junt ab la mèva muller
qu' es *tot* ab a y molt honesta.

Sols tè un defecte, y es qu' es
una *tot* ab i rumbosa,
ja que ara se 'n vol anar
á la *Tot* ab e ab son oncle.

R. ROURA.

TRENCA-CLOSCAS.

D.ª RAMONA LAPONT

É

ILL.

Formar ab aquestas lletres lo títol de un aplaudit drama catalá

S. PITARRETA.

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

- 6 — Consonant.
- 3 5. — Nota musical.
- 7 5 6. — Número.
- 3 2 6 2. — Animal.
- 1 4 2 3 2. — Nom de dona.
- 1 5 4 4 5 3. — En las casas de pajés.
- 1 2 3 4 5 6 7. — Nom de home.
- 6 5 3 3 2 6. — En moltas casas n' hi ha.
- 6 5 1 4 2. — Nom de dona.
- 1 2 4 4. — Carrer de Barcelona.
- 3 5 6. — Prenda pel cap.
- 4 2. — Nota musical.
- 3. — Consonant.

J. T. ANGUILA.

INTRÍNGULIS.

Buscar una paraula que trayentli una lletra del darrera dongui 'ls següents resultats: 1.º objecte de cuyna, 2.º lo que hi ha en las óperas; 3.º animal en castellá; 4.º idem en catalá; 5.º consonant.

XICOT COM CAL.

GEROGLÍFICH.

×

TO
II
LOS
III

SUTERO FUROR Y C.^a

UN GOMÓS. SORTINT DEL «LICEO».

AL EDÉN-CONCERT.

—Una entrada: necessito
agefá un xich de calò.
—¡Dimontri! Encara no logra
anar calent ab aixó?

BARCELONA:

Imp de Lluís Tasso Serra, Arch del Teatro, 21 y 23.